

VÄVNADSRÄTTNINGEN FÖR BEN

Hälsodeklaration	Följdfråga/ Konsekvens
Frågorna syftar till att förhindra att smitta eller sjukdomar hos donatorn förs vidare och att benkvaliteten är god.	Kontrollera alla Ja-svar! Det enda Ja-svaret som inte utesluter donation är frågan om Hepatitvaccin samt fråga 21.
1. Har någon i familjen haft Creutzfeldt-Jakobs sjukdom?	Ingen donation. Om givaren inte vet vad det är för sjukdom, översätt det till ett nej-svar på frågan.
2. Cancer, blodsjukdom, neurologisk sjukdom?	Ingen donation (blodsjukdom t.ex. oklar anemi, leukemi, blödarsjuka; neurologisk sjukdom t.ex. Parkinson, ALS, polyneuropati). Fråga en extra gång om personen haft cancer då många anser sig friska när det gått en tid.
3. Autoimmun sjukdom som påverkar muskel-, sen- eller benvävnad. Till exempel ledgångsreumatism (reumatoid artrit), systemisk lupus erytematosus (SLE) och psoriasis?	Ingen donation
4. Pagets sjukdom, osteomyelit (benröta), bisköldkörtelsjukdom eller annan sjukdom som påverkar skelettet?	Ingen donation
5. Pågående eller tidigare tuberkulos, borrelia, bältros, sarkoidos, genital herpes eller någon annan långvarig infektion?	<u>Pågående infektion:</u> Ingen donation Om labial herpes ok att donera! <u>Tidigare infektion:</u> Tuberkulos , ingen donation Borrelia , OK att donera 2 veckor avslutad behandling Bältros , OK att donera 2 veckor efter symptomfrihet Sarkoidos , ingen donation Genital herpes , om 1:a gångsinsjuknade OK att donera 3 mån efter tillfrisknande, annars 2 veckor efter symptomfrihet
6. Hepatit (gulst), syfilis, HIV (aidsvirus) eller HTLV I/II infektion eller varit utsatt för smittorisk för dessa sjukdomar?	Ingen donation
7. Malaria eller annan tropisk sjukdom eller haft oklar feber vid besök i tropiskt område eller fått oklar feber inom 6 månader efteråt?	Ingen donation
8. Blivit vaccinerad mot Hepatit A eller B? Enbart Hepatit A: OK att donera dagen efter Hepatit B eller A+B: OK att donera efter 2 veckor	Fråga om A eller B eller båda om det inte framgår av det patienten skrivit. Förtydliga på hälsodeklarationen så att läkaren kan bedöma om donation är lämplig. Informationen är också ett stöd vid tolkning av eventuella positiva provsvar
9. Under de senaste 12 månaderna blivit behandlad med läkemedel som påverkar immunförsvaret, till exempel kortisonpiller eller annan immunhämmande medicin?	Ingen donation
10. Blivit vaccinerad mot mässling, påssjuka, röda hund, vattkoppor eller gula febern de senaste 3 månaderna?	Ingen donation
11. Insulinbehandlad diabetes?	Ingen donation, benkvaliteten påverkas negativt
12. Fått blodtransfusion de senaste 6 månaderna?	Ingen donation
13. Blivit behandlad med hormoner från en människas hypofys, till exempel tillväxthormon?	Ingen donation
14. Mottagit transplanterat av organ eller vävnad, till exempel hornhinna, biologisk hjärtaff?	Ingen donation
15. Blivit tatuerad, piercad eller behandlad med akupunktur de senaste 6 månaderna?	Ingen donation men vid PCR provtagning är karenstiden 4 månader. Undantag: Donation är OK om akupunktur utförts inom hälso-och sjukvården alternativt av legitimerad personal
16. Injicerat eller på annat sätt tagit anabola steroider, narkotika eller liknande preparat?	Ingen donation
17. Tidigare opererats eller haft infektion i den aktuella höften?	Ingen donation
18. Vårdats, undersökts, opererats eller fått behandling i sjukvården utomlands de senaste 6 månaderna?	Ingen donation

VÄVNADSINRÄTTNINGEN FÖR BEN

19. Haft sex med ny partner de senaste 3 månaderna?	Ingen donation, Se förklaring under sexuellt riskbeteende
20. Om du är man, haft sexuellt umgänge med annan man?	Ingen donation, Se förklaring under sexuellt riskbeteende
21. Vistats utanför Norden de senaste 28 dagarna?	För närvarande gäller det framför allt West Nilevirus och Zikavirus under "myggperioden" i det aktuella landet. Kontrollera förekomst och utbrott av viruset i landet på www.ecdc.europa.eu . Välj "All topics: A to Z", leta upp viruset i listan och kontrollera förekomst. Om förekomst – ingen donation Ingen förekomst – donation ok En överblick över alla aktuella förekommande (eller risk för) utbrott av smittsamma sjukdomar finns i rapporten "Communicable disease threats report" som finns på startsidan under "Latest updates".
22. Tillfrisknat efter konstaterad covid-19 eller annan akut luftvägsinfektion eller varit i kontakt med person med konstaterad covid-19	Oavsett svar på frågan skall alla bendonatorer testas för aktiv SARS-CoV-2 infektion på operationsdagen då donationen utförs eller max 72 timmar innan denna operation.

Sexuellt riskbeteende

Baserat på senaste versionen av Socialstyrelsens författning angående blodverksamhet 2009:28 Bilaga 5 Sexuellt riskbeteende definieras som sexuellt umgänge med hög risk att via blodet smittas med allvarlig infektionssjukdom. Med **sexuellt umgänge** nedan menas vaginalt, oralt eller analt samlag, oavsett om kondom eller andra skyddsmedel använts.

Sexuellt umgänge med en ny partner kan godkännas om det förflutit tre månader sedan första sexuella kontakten såvida risk enligt nedan inte föreligger. Om det finns en risk enligt nedan gäller att donatorn kan godkännas först sedan det gått **12 månader efter sista sexuella kontakten eller 12 månader sedan riskhändelsen inträffade.**

Risk eller riskhändelse
1. Sexuellt umgänge med person som är smittad med syfilis, HIV 1, HIV 2, HBV, HCV, HTLV 1 eller HTLV 2
2. Sexuellt umgänge med person som utanför hälso- och sjukvården har injicerat sig eller låtit sig injiceras med droger, narkotika, anabola steroider eller annat preparat utan läkares ordination
3. Sexuellt umgänge i utbyte mot pengar, droger eller annan ersättning, gäller såväl säljare som köpare av sex.
4. Man som har haft sexuellt umgänge med annan man
5. Kvinnlig partner till man som har haft sexuellt umgänge med annan man. Får dock godkännas även om den sexuella kontakten inte har upphört, om mer än 12 månader har förflutit sedan sexualpartnern upphörde med riskbeteendet.
6. Sexuellt umgänge med person som inom de senaste sex månaderna kan ha varit utsatt för risk för blodöverförbar smitta genom: Större kirurgiskt ingrepp, olyckshändelse som inneburit risk för blodsmitta (t.ex. stickskada eller blodstänk på slemhinnor), behandling med blodkomponenter, transplantation av mänskliga organ, vävnader eller celler, tatuering eller piercing, behandling med akupunktur som inte utförts av hälso-sjukvårdspersonal, nära kontakt (samma hushåll) med person som har en smittsam Hepatit-B infektion.
7. Sexuellt umgänge med person som ursprungligen kommer från eller har vistats i ett land där sexuellt överförbara infektionssjukdomar som kan överföras via blod förekommer i hög utsträckning. Får dock godkännas även om den sexuella kontakten inte har upphört, om mer än 12 månader har förflutit sedan sexualpartnern vistades i ett sådant land samt har testats negativ för syfilis, HIV 1, HIV 2, HBV, HCV, HTLV 1 eller HTLV 2.